

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Conclusio affirmativa statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

attenditur præcipuè secundùm illa dona quæ ad intellectum pertinent, ut donum intellectus, scientiæ, sapientiæ, & consilij: missio verò Spiritus Sancti, per amorem procedentis, ordinatur potissimum ad communicanda alia dona, quæ ad voluntatem spectant, ut donum fortitudinis, pietatis, & timoris. Ita Divus Thomas in primo ad Annibald. dist. 1. §. quæst. unica art. 5. *Quædam, inquit, habent similitudinem cum proprio Filij, in quantum procedit ut Verbum, sicut illa quæ pertinent ad cognitionem, ut donum sapientiæ & scientiæ; & in huiusmodi donis dicitur mitti Filius. Quædam verò dona habent similitudinem cum proprio Spiritu Sancti, qui procedit ut amor, sicut illa quæ pertinent ad affectum, ut charitas; & in huiusmodi donis dicitur propriè mitti Spiritus Sanctus, quamvis omnia dona, ex hoc ipso quod dona sunt, ad Spiritum Sanctum pertineant, qui est primum donum. Et hic art. 5. ad 3. sic ait: Haec dua missiones communicant in radice gratiæ, sed distinguuntur in effectibus gratiæ, qui sunt illuminatio intellectus, & inflammatio affectus.*

ARTICULUS II.

An missio invisibilis fiat solum secundùm dona gratiæ sanctificantis?

13. **M**issio divinarum personarum, ex parte effectuum temporalium quos connotat, invisibilem & invisibilem dividi solet. Missio visibilis est illa, quæ fit in aliquo effectu sensibiliter apparente, & representante personam missam: sive creatura illa visibilis in unitatem personæ assumatur, ut in Incarnatione factum est: sive in illa solum ut in signo sanctificationis, quam facit persona missa, manifestetur; ut quando Spiritus Sanctus in specie ignis super Apostolos in die Pentecostes apparuit. Missio autem invisibilis est illa quæ fit in aliquo effectu spiritali & invisibili, qualis est illa quæ fit in justificatione peccatoris per donum gratiæ invisibilis; de qua Job cap. 9. dicitur: *Si venerit ad me, non videbo eum; si abierit, non intelligam.* In missione visibili mittitur una persona, & manifestatur sine alia: in invisibili verò nunquam una sola persona mittitur, sed duæ procedentes; & Pater, licet non mittatur, venit tamen & communicat se cum aliis ipsi animæ, secundùm illud Christi Joan. 14. *Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Denique missio visibilis fieri potest per quamlibet rem sensibilis, ordinis etiam naturalis; potest enim Deus assumere ad unionem hypostaticam quamlibet naturam creatam, & uti quolibet signo sensibili ad suam præsentiam in creatura rationali manifestandam: missio verò invisibilis non fit nisi ratione alicujus doni supernaturalis, in anima producti. Porro quia inter dona supernaturalia, quædam cum gratia sanctificante connexa sunt, ut charitas; alia verò cum ea connexionem non habent, sicut fides informis, spes, gratiæ gratis data, & auxilia ad justificationem remotè disponentia; inquirunt Theologi, an missio invisibilis fiat solum secundùm dona primi generis?

14. Partem negativam tenent quidam, relati à Suare libro 12. de Trinitate. capite 5. quos se-

A quatus est Arriaga disput. 55. sect. 4. disto. ubi ait posse absolute dici missionem invisibilem, etiam si non fiat per dona gratiæ sanctificantis, sed per alia dona supernaturalia; ut sunt inspirationes, auxilia, & habitus supernaturales à charitate distincti. Sententia tamen affirmativa communis est apud Theologos, eamque expressè docet Angelicus Doctor in 1. dist. 14. quæst. 2. art. 2. & hic artic. 3. Unde fit

§. I.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur: Missionem invisibilem divinarum personarum, non dici nisi ratione gratiæ & charitatis.

Probatur primò ratione Divi Thomæ hic art. 3. Missio invisibilis divinarum personarum non fit nisi cum novo & invisibili modo existendi in anima rationali: Atqui nec per solam fidem, nec per spem, nec per gratias gratis datas, sed per solam charitatem & gratiam justificantem, Deus speciali & novo modo in anima rationali existit: Ergo missio invisibilis divinarum personarum, non fit nisi ratione gratiæ & charitatis. Major patet ex definitione missionis supra exposita. Minor verò probatur: Nam ut ibidem docet Divus Thomas, modus ille specialis quo Deus existit in anima, consistit in eo quod illi præsens est, ut cognitio in cognoscente, & amatum in amante (cognitione scilicet & amore procedentibus ex perfectissima amicitia, ut articulo sequenti declarabimus) Sed Deus non est præsens hoc modo animæ rationali, nisi per gratiam & charitatem, per quam solum fit perfecta hominis cum Deo amicitia, ut docet idem Angelicus Præceptor 2. quæst. 2. art. 1. Ergo &c.

Confirmatur primò: Cum fide, spe, ceterisque donis gratuitis stare potest peccati reatus. Sed specialis illa Dei præsentia cum peccato incompossibilis est; ut enim dicitur Proverb. 17. *Longè est Dominus ab impijs:* Ergo specialis Dei præsentia non habetur per fidem, aut spem, vel alia dona gratuita, sed solum per gratiam & charitatem.

Confirmatur secundò: Spiritus Sanctus ad creaturam rationalem mittitur, ut in ea licet in templo suo inhabitet; juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 6. *Nescitis quia templum Dei estis vos, & Spiritus Sanctus habitat in vobis:* At nemo Dei templum efficitur, nisi per gratiam & charitatem: Ergo secundùm hoc tantum donum missio invisibilis Spiritus Sancti attenditur. Unde Augustinus libro 3. de Trinitate cap. 4. *Spiritus Sanctus procedit temporaliter ad sanctificandam creaturam.* Ex quibus verbis Angelicus Doctor hic art. 3. in argumento sed contra, sic concludit: *Cum sanctificatio creaturae non fit nisi per gratiam gratam facientem, sequitur quod missio divina persona non fit nisi per gratiam gratam facientem.*

Confirmatur tertio: Per invisibilem divinarum personarum missionem, Deus est in homine, & homo in Deo; unde, ut supra annotavimus, per illam fit in nobis imago quædam mirabilis illius circumfessionis, per quam una persona divina residet in alia; propter quod Cant. 4.

divinae illae emissiones Paradisus appellantur: Sed Deus non est in homine, nec homo in Deo, nisi per charitatem, ut patet ex illo r. Joan. 4. Dicitur: *Qui in charitate est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo:* Ergo idem quod prius.

Ad hoc quod in missione invisibili nobis dantur personae divinae, ut docet Divus Thomas hic, & alique perfruantur, ut docet Divus Thomas hic, ut alicuius potestatem fruendi personam dicitur. Sed habere potestatem fruendi personam dicitur, quia non provenit solum a gratia & charitate, ut ait S. Doctor ibidem, & patet ex eo quod dicitur S. Doctor ibidem, quem aliquis habet fruendi pertinet ad amorem, quem aliquis habet fruendo expectato, quod est finis, ut idem Praedicator Angelicus docet r. 2. quae. r. 1. art. 1. Ergo missio invisibilis divinarum personarum non fit nisi per gratiam & charitatem.

Præterea, ut idem S. Doctor discurret loco citato ex sententiis, missiones divinarum personarum ad hoc præcipue ordinantur, ut reducant creaturam rationalem in Deum, ut in finem ultimum, a quo per peccatum avertitur & recedit: sed regressus creaturæ rationalis in Deum, ut in finem ultimum, non fit nisi per gratiam & charitatem, quæ hominem Deo ut ultimo fini conjuugit: Ergo missio invisibilis divinarum personarum fit solum ratione gratiæ & charitatis.

§. II.

Solvantur obidictiones.

Obidicij primò: In Incarnatione fit quædam specialis missio Verbi Divini ad humanitatem assumptam, & Spiritus Sancti ad B. Virgine: juxta illud Lucæ 1. *Spiritus Sanctus superveniet tibi:* Sed duplex hæc missio non fit secundum dona gratiæ sanctificantis, aut talem ab illis essentialiter non dependet; posset enim fieri Incarnatio sine ullo dono gratiæ collato naturæ assumptæ, ut si Deus assumeret naturam irrationalem, quæ donorum gratiæ incapax est, vel naturam rationalem omnibus donis gratiæ spoliata, aut si ex matre peccatrice nasceretur: Ergo divinarum personarum missio à gratia sanctificante & donis illius non dependet.

Confirmatur: In Eucharistia, facta consecratione, fit missio personæ Filii, siquidem ibi existit de novo corpus Christi, ex vi conversionis, & persona Verbi per concomitantiam: Sed hæc missio non est secundum infusionem gratiæ sanctificantis in animam; tum quia ibi non est anima quæ sanctificetur, sed solum substantia panis, quæ convertitur in corpus Christi, & accidentia quæ remanent; tum etiam, quia ut ait D. Thomas hic art. 6 ad 4. gratia non est in Sacramento ut in subjecto, sed ut in instrumento: Ergo idem quod prius.

Confirmatur amplius: Si quis justificaretur per missionem beatificam, sine habitu gratiæ haberet perfectionem invisibilem Spiritus Sancti factam ad se, quia speciali modo esset in anima per justificationem & beatitudinem: Ergo sine donis gratiæ sanctificantis fieri potest invisibilis missio divinarum personarum.

Ad obidiectionem respondeo primò, missio Verbi Divini, quæ fit in Incarnatione, non est invisibilis, de qua solum hic agimus, sed visibilis, ratione naturæ assumptæ. Secundò dico, in Incarnatione communicari naturam assumptam gratiam unionis, quæ per se totum modo sanctificant, quæ gratia habitualis, totaq; ejus per-

Afectionem & sanctitatem eminentissimam modo continet; unde etiam si natura rationalis à Verbo assumpta, omni dono accidentali careret, per ipsam tamen substantialem personam sanctitatem perfectissimam modo sanctificaretur. Si autem Verbum naturam irrationalem, & donorum gratiæ incapax assumeret, non esset tunc vere & propriè missio, sed solum physica communicatio sui. Licet enim missio non consistat in morali egressione ab alio, per imperium, aut suasionem; requirit tamen ut is qui mittitur, modo intellectuali, & ut persona, exeat, & procedat ad illum cui mittitur: in illo autem casu Verbum Divinum modo intellectuali ad illam naturam non procederet, nec illi in ratione personæ, sed solum in ratione suppositi, uniretur, Vel etiam dici potest quod illa assumptio naturæ irrationalis esset missio; quia licet non sanctificaret illam naturam, eod quod sanctitatis incapax sit, esset tamen de se illa actio ordinabilis ad sanctificandum alios; quod sufficit ad rationem missionis, ut patet in apparitione Spiritus Sancti in linguis igneis, quæ fuit vera missio, quia ordinabatur ad sanctificandum Apostolos.

B Ad illud quod de B. Virgine subjungitur, dicendum est, Spiritum Sanctum ad illam supervenisse, quando concepit Dei Filium, quia tunc novum augmentum gratiæ recepit: missio autem Spiritus Sancti non solum fit quando primò infunditur gratia, sed etiam quando novum ejus augmentum acquiritur, ut patebit ex infcâ dicendis. Si autem de potentia absoluta esset divina maternitas sine sanctitate, tunc non superveniret in eam mater Spiritus Sanctus, per modum missionis simpliciter, quia non habitaret in ea; sed esset solum missio secundum quid, quatenus Spiritus Sanctus efficeret tale donum maternitatis simul cum aliis personis divinis. Sicut etiam fit quædam missio impropria & secundum quid, cum fides informis, vel auxilia ad gratiam remotè disponentia infunduntur.

C Ad primam confirmationem responderetur, quod de Sacramento Eucharistiæ possumus loqui, vel quoad summptionem, vel quoad consecrationem. Si loquamur de summptione, nulla est difficultas, quia in illa datur infusio, vel augmentum gratiæ; si verò de existentia corporis Christi in Sacramento, quæ fit per conversionem panis in ipsum, fiat sermo, duplex adhiberi potest solutio. Prima est, quod illa non est missio specialis personæ filii ad sacramentum: sed est missio ipsius Christi ut hominis, seu corporis ejus, ut ibi existat. Secunda est, dato quod illa conversio & transubstantiatio sit missio personæ, pertinet tamen ad missionem visibilem reductivè, quatenus corpus Christi hic existit sub speciebus Sacramentalibus, quæ visibiles & sensibiles sunt.

D Ad secundam confirmationem dicendum est, quod ille qui justificaretur per visionem beatificam, sine habitu gratiæ, haberet gratiam sanctificantem eminentem, aut æquivalentem; quia haberet consummationem gratiæ, sufficientem ad remissionem peccatorum, & actus connaturaliter & de se gratiam in subjecto exigentes: ad invisibilem autem Spiritus Sancti missionem, sufficit quod infundantur dona gratiæ sanctificantis, vel formaliter, vel æquivalenter. Unde, ut supra dicebamus, esse Verbum assumeret humanitatem, gratiam habituali spoliata, fieret nihilominus ad illam specialis Spiritus Sancti missio: quia hypostatica æquivalere